

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Eucharistia prodest per modum cibi. C. IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

mento venit: Hoc enim est, quod ipse Dominus dixit: *scicut misit me vivens Pater, & ego vivo propter Patrem, & qui manducat me, ipse vivet propter me.*

20. *Quarid, prodest nobis SS. Eucharistia ad spirituale profectum etiam in quantum continet Christi Humanitatem, quæ, ut docent Theologi, ex sacrâ scripturâ, & SS. Patribus, est causâ meritoria & instrumentalis, omnium virtutum, donorum, & gratiarum Dei, quæ hominibus conferuntur. Quocirca, si profuit Iosephi præsentia domui & cunctis rebus Domini eius: Benedixitq; Dominus domui Aegypti propter Ioseph, & multiplicavit tam in arboribus quam in agris cunctam eius substantiam; Et, si sola impressio manuum Moysis super Iosue fuit tantæ efficacis, ut scriptum sit, Iosue repletus est spiritu sapientia; quia Moyses posuit super eum manus suas; quanto magis potentior & sanctior, & benignior, & liberalior Christi Humanitas in SS. Eucharistia ritè susceptâ, proderit præsertim Christi gloriosi. Nam si vivens adhuc, passibilis, nondum morte susceptâ, quæ erat ex Dei dispositione necessaria, ad complementum nostræ Redemptionis, & eius meritum;*

Gen. 39 5. *Quicunque eum tetigerunt salvi facti sunt; quanto magis nunc gloriosus suâ Humanitate à nobis in solâ susceptâ proderit nobis; quem meritò Clemens Alexandrinus appellat, mamillam Patris, quæ curarum oblivionem inducit. Sic B. Maria Magdalena de Pazzis apud Puccinum, è diuino lumine appellavit, mamillas Verbi, per quas fugimus diuinâ dulcedinis suavitatem. Ideoque, ut notat S. Thomas, S. Damascenus comparat hoc Sacramentum carboni, quem Isaias vidit; Carbo enim, lignum simplex non est, sed vitium igni, ita & panis Communionis non simplex panis est, sed vitium Diuinitati. Ac proinde tantum excellens instrumentum, diuinitati magis coniunctum; quam omnia alia instrumenta naturalia, & supernaturalia suæ causæ principali sunt coniuncta, non potest non esse summæ efficacis, quia inter creatas res, nihil est æquè excellens ac Christi Humanitas, & nihil Deo propinquius & similius. Christum vobis concessi, ait Deus Pater S. Catharina Senensis, velut apothecam apertam, vbi positus pariter videre & gustare, ineffabilem amorem, quem ad vos habeo, reperiendo in eo naturam Diuinam vitam vestre naturæ. Ibi videre potes quod ille sanguis eius, de quo te feci ministrum, est veluti salubre balneum ad abludas tuas & aliorum iniquitates; quibus ablutis, redimus ad sanitatem spiritualem, per peccatum destructam, & tunc experimur in nobis effectum Christi Incarnationis, qui, ut ait S. Dorotheus citans S. Gregorium, Factus est propter nos homo, ut simile simili curaret, animâ animam, carne carnem. Nec tantum curaret, sed omnibus aliis donis impleret & ditaret. Est enim Christus Dominus quem in Eucharistia sumimus, ut ait, B. Laurentius Iustinianus, Salus mundi, reparator hominis, virtus pugnantium, corona vincientium, errantium via, naufragantium sinus, morientium solatium,*

21. *comes peregrinantium, sustentatio debiliû, mortuorum resurrectio, nutantium robur, regnantium merces, angelorum gaudium, diuinitatis speculum, caritatis fons, origo luminum, veritatis contemplatio, deliciarum paradysus, omniumq; bonorum emanatio indeficiens. Meritò ergo P. Balchazar Alvarez, vii scribitur in eius vita, dicebat, quando Deus in Eucharistia venit in animam, non relinquere sua bona domi, non oculis misericordes, non dulcedines & suavitates; nec suas potentias & excellentias; nec vacuum, sed plenum ventre: Quare qui Deum habet, omnia bona habere, & optimam viam, valde, & compendiosam, ad omnia possidenda, esse, oculos ab eis auertere, ipsumq; solum desiderare: nec desistere donec illum sibi valde vnitus habeat, & tunc Davidis illud implebitur Psalmo 106. Satiavit animam manem, & animam esurientem satiavit bonis. Et quidem omnis generis, & virtutum & scientiarum, ob quas sæpe ignavi vix SS. Eucharistia susceptâ ad studia & similia se conferunt, plus proprio labori & industria, quam Christi suscepti efficacitati fidentes. Valde decipiuntur. Nam, ut ait S. Bernardus sermone 13, in Cantica, Origo fontium & summanum omnium, mare est, virtutum & scientiarum Dominus Iesus Christus. Quis enim Dominus virtutum nisi ipse Rex gloriæ; sed & iuxta Anna Canticum. Idem ipse Deus scientiarum Dominus est. Continentia carnis, cordis industria, voluntatis rectitudo, ex illo fonte manant. Non solum autem, sed & si quis callet ingenio, si quis nitet eloquio, si quis moribus placet, inde est. Inde scientia, inde sapientia sermo. Theauri siquidem sapientia & scientia ibi omnes absconditi sunt. Quid: Casta consilia, iusta iudicia, sancta desideria, nonne riuuli fontis illius sunt? Ecce sermone 15. Effusa est (in Incarnatione) plenitudo diuinitatis, habitans super terram corporaliter, ut de illâ plenitudine, omnes qui corpus mortis gestamus, caperemus. ac tali odore repleti, diceremus: oleum effusum nomen tuum &c. Est inter oleum & nomen sponsi similitudo in triplici qualitate olei, lucet, pascit, & vngit, fouet ignem, nutriti carnem, lenit dolorem, lux, cibus, medicina. Hæc omnia præstat Eucharistia pie sumpta. Quid ita exercitatus reparat sensus, pergit S. Bernardus ibidem, virtutes roborat, vegetat mores bonos, atque honestos, castas fouet affectiones: Quocirca quæ Christo Domino S. Paulus absolute attribuit 1. Corinth. 1. 30. Quod factum sit nobis sapientia à Deo, & iustitia, & sanctificatio, & redemptio; hoc maxime ei conuenit, dum nobis veterè & realiter vnitur per modum cibi.*

22. *March. 14. vlt. 1. 1. p. ad. cap. 6. 4. p. vit. cap. 15. 23. 3. p. q. 79. a. 1. ad 2. 1. 4. fid. cap. 14.*

dialog. c. 126. *fer. 2.*

de triuph. Christi. agone c. 1.

comes peregrinantium, sustentatio debiliû, mortuorum resurrectio, nutantium robur, regnantium merces, angelorum gaudium, diuinitatis speculum, caritatis fons, origo luminum, veritatis contemplatio, deliciarum paradysus, omniumq; bonorum emanatio indeficiens. Meritò ergo P. Balchazar Alvarez, vii scribitur in eius vita, dicebat, quando Deus in Eucharistia venit in animam, non relinquere sua bona domi, non oculis misericordes, non dulcedines & suavitates; nec suas potentias & excellentias; nec vacuum, sed plenum ventre: Quare qui Deum habet, omnia bona habere, & optimam viam, valde, & compendiosam, ad omnia possidenda, esse, oculos ab eis auertere, ipsumq; solum desiderare: nec desistere donec illum sibi valde vnitus habeat, & tunc Davidis illud implebitur Psalmo 106. Satiavit animam manem, & animam esurientem satiavit bonis. Et quidem omnis generis, & virtutum & scientiarum, ob quas sæpe ignavi vix SS. Eucharistia susceptâ ad studia & similia se conferunt, plus proprio labori & industria, quam Christi suscepti efficacitati fidentes. Valde decipiuntur. Nam, ut ait S. Bernardus sermone 13, in Cantica, Origo fontium & summanum omnium, mare est, virtutum & scientiarum Dominus Iesus Christus. Quis enim Dominus virtutum nisi ipse Rex gloriæ; sed & iuxta Anna Canticum. Idem ipse Deus scientiarum Dominus est. Continentia carnis, cordis industria, voluntatis rectitudo, ex illo fonte manant. Non solum autem, sed & si quis callet ingenio, si quis nitet eloquio, si quis moribus placet, inde est. Inde scientia, inde sapientia sermo. Theauri siquidem sapientia & scientia ibi omnes absconditi sunt. Quid: Casta consilia, iusta iudicia, sancta desideria, nonne riuuli fontis illius sunt? Ecce sermone 15. Effusa est (in Incarnatione) plenitudo diuinitatis, habitans super terram corporaliter, ut de illâ plenitudine, omnes qui corpus mortis gestamus, caperemus. ac tali odore repleti, diceremus: oleum effusum nomen tuum &c. Est inter oleum & nomen sponsi similitudo in triplici qualitate olei, lucet, pascit, & vngit, fouet ignem, nutriti carnem, lenit dolorem, lux, cibus, medicina. Hæc omnia præstat Eucharistia pie sumpta. Quid ita exercitatus reparat sensus, pergit S. Bernardus ibidem, virtutes roborat, vegetat mores bonos, atque honestos, castas fouet affectiones: Quocirca quæ Christo Domino S. Paulus absolute attribuit 1. Corinth. 1. 30. Quod factum sit nobis sapientia à Deo, & iustitia, & sanctificatio, & redemptio; hoc maxime ei conuenit, dum nobis veterè & realiter vnitur per modum cibi.

CAPVT QVARTVM.

Eucharistia prodest per modum cibi.

Quarid, prodest Eucharistia ad spirituale profectum, quia sumitur per modum cibi. Sicut panis iste communis, inquit S. Cyprianus, quæ quotidie edimus vita est corporis; ita panis ille superstantialis vita est anime & sanitas mentis. Saluator enim noster, inquit Concilium Tridentinum, sumi capit.

voluit Sacramentum hoc, tanquam spiritualem animarum cibum, quo aluntur & confortantur viuentes via ipsius, qui dixit: Qui manducat me & ipse viuet propter me. Nullum aliud spiritualis profectus medium ita sumitur: sola Eucharistia ita intimè nobis applicatur, & quidem, vt ait S. Cyrillus in benedictionem viuificantem. Carnem enim suam, vt idem ibidem ait cap. 12. & 14. viuificantem efficit imò ipsam vitam. Hinc S. Irenæus libro 4. capite 39. Christum, inquit, recumbentibus ministrabat escam, significans, eos qui in terra recumbebant, quibus venit ministrare vitam. Verè enim, vt ait S. Cyrillus Alexandrinus l. 2. Glaphyrorum in Exodū, vita & sanctificatio nobis est Christi communio. Quocirca S. Augustinus libro 1. de peccat. merit. capite 24. Optime, inquit, Panis Christiani, Baptismi ipsam nihil aliud, quam salutem, & Sacramentum Corporis Christi, nihil aliud quam vitam vocant. Unde, dum Christus manducatur, vita manducatur, vt scripsit B. Algerus libro 1. de Sacramentis capite 25. Ideoque, vt ait S. Thomas, omnem effectum, quem cibus & potus materialis facit, quantum ad vitam corporalem, (scilicet, quod sustentat, auget, reparat, & delet) hoc totum facit, hoc Sacramentum, quantum ad vitam spiritualem. Et Concilium Florentinum in Decreto vniouis, Omnem, inquit, effectum, quem materialis cibus, & potus quod ad vitam agunt corporalem, hoc idem quod ad vitam spiritualem, & hoc Sacramentum operari. Dicimus, inquit S. Dionysius Areopagita, cibum omnem perferre ea que aluntur, quod absoluit, & explet id, quod in eis minus perfectum est, & indigentiam, infirmitatem, & imbecillitatem curet, eorumque vitam tueatur, faciatque vt reflorescant, & renouent, & vitalem eis consensionem impertiat, ac planè & tristitia, atque eius quod minus perfectum est expultrix sit, & latitia ac perfectionis suppediatrix. Ipsi sunt SS. Eucharistie effectus, per modum cibi dignè sumentibus relinqui soliti. Est enim hoc Sacramentum, vt ait B. Laurentius Iustinianus, tanquam cellarium quoddam, omnem aromatum in se continens pretiositatem & virtutem. In ipsum qui ingrediuntur, refocillantur ab omni fatigatione, nec deficiunt, donec presentis vite terminus finiatur. Hos effectus benè pronunciat Henricus: Cibus, inquit, corpori communicare solet suas, aut sibi similes qualitates, & realitatu & coniunctione cum gustu resurrectionem & delectationem, & nutriendo sustentat, & reparat, quod nouo calore assumptum fuerat, auget usque ad debitum statum incrementi. Vide reliqua. In moribus inolefendis, inquit Macrobius, magnam serè partem nutriti ingenium, & natura lactis tenet. Idem notat Iustinianus, Romulum & Remum ad lactrocinia fuisse propensos, quia sunt lactati à lupa. Et Agis Rex Curetum, ceruorum agilitatem habuit, quia à cerua fuit lactatus. Vxorem Marti Catonis scribit Plutarchus in Catone solitam lactare etiam filios seruaram: & rogatam dixisse, vt imbuerentur isdem moribus, quibus eius filij, & cosque vii suos germanos amarent.

Quod olim Nicchias adulator Alexandro à multis compuncto, easque ideo abigente dixit: He, quæ tuum sanguinem gustarunt, multo futurae sunt præstantiores, ac strenuiores; id verè dici potest de sumente Eucharistiam, quæ dat robar sumentibus eam. Exuberans enim confertur gratia hoc Sacramentum dignè sumentibus, inquit B. Laurentius Iustinianus, ex illo namque quedam viuificantis Spiritus & mellis sue suauitatis degustatur emanatio, per quam omnis vigor interiori hominis roboratur. Omnino humana deficeret virtus, & huius peregrinationis medio fatigata raceret, si non Spirituali hoc pabulo nutritur. Et ibidem capite 4. Si subcinericius panis, & aqua potus, Propheta tantas attribuit vires, vt in ipsius cibi virtute diebus 40. & noctibus totidem permaneret ieiunus; Quid panis Christi? qui est panis vite, rectè sumentibus spiritualiter fortitudinis conferre valebit? Hinc S. Cyprianus cum aliis Coepiscopis nomine Synodi Africanæ scribes, & reddens rationem Cornelio Papæ, cur instante tempore persecutionis grauissimæ, quosdam qui præ fragilitate lapsi erant in tormentis, ad communionem receperit; Cum, inquit, ad hoc fiat Eucharistia, vt possit accipientibus esse tutela, quos tutos esse, contra aduersarium volumus, munimento Dominica saturitatis armemus. Nam quomodo docemus aut pronocamus eos in confessione nominis sui sanguinem fundere, si eis militaturis, Christi sanguinem denegamus? aut quomodo ad martyrij poculum idoneos facimus, si non eos prius ad bibendum in Ecclesia poculum Domini, iure communicationis admittimus? Et infra: Idoneus esse non potest ad martyrium, qui ab Ecclesia non armatur ad pralium: & mens deficit, quam non recepta Eucharistia erigit & accendit. Idem in primitiua Ecclesia, ingruente persecutione, suscepra Eucharistia muniebant se fideles ad constantiam martyrij. Est enim hoc Sacramentum, inquit B. Laurentius Iustinianus, quasi ingens arbor virentibus referta folijs, sub quam quicumque fugiunt laborantes & peregrinantes, protegentur in ipsius vmbra ab diu astu, à turbine quoque & pluuia: per quæ tentationes denotantur. Idem idem alibi ait: Hoc Sacramentum in bono confirmare & à malo preseruare. Et alio in loco: per Eucharistie summptionem, Aduersus inimicorum rabiem truculentam, armari mentem humanam. Quis enim contra spirituales prauideret nequitias, si absque adiutorio hoc, cum ipsis haberet congressum? Hoc Propheta fatur Psalmo 29. cum ait: Parasiti in conspectu meo mesam aduersus eos qui tribulant me. Hinc Deus Pater dixit S. Catharinæ Senensi, Viridariam Ecclesie sancta velut Apothecam consistere in qua panis vite ministratur esurientibus, & sanguine pretioso sitientes abundantissimè potantur, ne viatores atque peregrini, veluti sepsi deficiant in via. Et ex hoc ordinavit affectuosa mea paterna caritas, vt vobis corpus & sanguis Vnigeniti Filij mei quotidie ministraretur, qui verus Deus, & verus est Homo. Merito ergo Christus Dominus S. Brigittam monens, vt ab eo die reciperet frequentius corpus eius, causam subdit: Hoc est enim.

Ach. l. 6.

de casto conub. cap. 24.

26. epist. 542

dise. de perf. m. con. c. 19. col. 2.

de casto conub. c. 18. col. 5.

Ibid. c. 24. col. 7.

dial. c. 27.

l. 6. Rec. cap. 29.

enim.

enim medicamentum & cibus, de quo anima confortatur, infirmus in anima, & debilis in virtutibus conualescit. Et sicut eger crescit ad fortitudinem virium corporali cibo, sic omnis qui hoc corpus meum cum bona intentione sumit, crescit ad spiritualem fortitudinem.

1.4. Rev.
cap. 16.

Et alibi: Eucharistia perceptio (inquit Christus Dominus) iuuat contra Diabolicam tentationem. O quam miseri sunt qui tale iuuamen, dum sani sunt, magis quam venenum respuunt & abhorrent, quia nolunt se à peccatis refranare! à quibus ut se refrænent, & pugnent fortiter resistendo hostibus domesticis concupiscentiis, & externis demonibus prodest SS. Eucharistia. Ideo bene S. Augustinus sermone 93. de tempore dixit: Bibit de petra populus, & statim bellum iniit cum Amalech. Videte Fratres, quia posteaquam quisque de petra bibit, id est, Christi Sacramenta suscepit, necesse est illi ad pugnam procedere. Quisquis ergo Christo iungitur, non ad delicias non ad voluptates, sed ad prælium præparetur. Pulchrè hanc efficaciam SS. Eucharistia & vim ad reprimendas tentationes explicuit

L. 5. libel.

18. n. 17.

Rof pag.

638. n. 17.

Abbas Pastor in Vitis Patrum: Scriptum est, inquit, quemadmodum ceruus desiderat ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Quoniam igitur ceruus in solitudine serpentes plurimos glutunt, & cum accensi eorum veneno fuerint, ad aquas peruenire desiderant, bibentes autem sanantur à seruore serpentini viru; ita & Monachi in solitudinibus habitantes, accenduntur demonum malignorum veneno, & propterea desiderant sabbatho Dominico, venire ad fontes aquarum, hoc est, ad corpus & Sanguinem Domini Nostri Iesu Christi, ut purgentur ab omni amaritudine demonum malignorum: vel si eà careant, spiritali delectatione replent, animentur ad superandas vitæ spiritualis difficultates. Hinc ipse Christus Dominus, qui confortatione ex se nõ indiguit, tamen ante passionem suam, suum corpus & sanguinem in Eucharistia hic instituta cum Discipulis sumpsit, quia, ex susceptione huius Sacramenti, habuit quandam spiritualem delectationem, ut docet S. Thomas, 3. parte q. 81. a. 1. ad 3. quamvis ex eà susceptione, non fuerit in eo gratia augmentata.

CAPVT QVINTVM.

27.

Gabr.

lect. 85. in

Can. Ma-

ior in 4.

d. 9. q. 1.

arg. 5.

Pal. 4. d.

12. q. 8.

num. 30.

Ricar. a.

35. Valer.

q. 7. disp.

6. pun. 1.

Suar. 3.

p. q. 7. 29.

a. 8. sect.

7.

Eucharistia etiam per species Sacramentalis prodest.

SEXTO, prodest Eucharistia ad spiritualem profectum, ratione specierum Sacramentalium, quæ post Eucharistia susceptionem remanent, aliquamdiu in homine. Quamvis enim illarum sola mansio, non augeat effectum huius Sacramenti (etsi id aliqui Theologi dicant) tamen si homo illis manentibus, sese magis ac magis disponat, ad effectum Eucharistia; probabile est, & apud me certissimum, eum augeri ex opere operantis: vti senserunt Gabriel, Maior, Pa-

ludanus, Richardus, Valentia, Suar. Ioan. de Lugo; vbi illorum Authorum congruentias pro hac re refert Suarez contra aliquos Thomistas id negantes, & ipse confirmat, ac argumenta contraria soluit. Cur autem apud me hoc sit certum; causa est: quia S. Ecclesia hoc videtur sentire. Nam post manducationem SS. Eucharistia completam physicè, petit in Missa S. Ecclesia post Communionem effectus Eucharistia, per illam præteritam paulò antè Communionem sacerdoti, adhuc ad altare existenti, & aliis conferri. Hac nos Communio Domine purget à crimine, & celestis remedij faciat esse confortes. Et Hac nos, Domine, Diuini Sacramenti perceptio protegat, & saluet semper ac muniat. Et, Tui nos Domine Sacramenti, libatio reslauret, & à vetustate purgatos, in mysterij salutariis faciat transire confortium. Et, Sumptis muneribus, quasumus, Domine, vt cum frequentatione mysterij, crescat nostræ salutis effectus. Et, Auxilietur nobis Domine sumpta mysteria & sempiternâ protectione confirmet. Et, Votiuâ Domine dona percipimus, qua nobis presentis, quasumus, vita, pariter & æterna tribue conferre subsidium. Et, Per huius, Domine, operationem Mysterij, & vitia nostra purgentur, & iusta desideria compleantur. Et, Quos tanti Domine largiris vti Mysterij, quasumus, vt effectibus nos eorum veraciter aptare digneris. Et, Quasumus, vt qui celestia alimenta percipimus, per hæc contra omnia aduersa muniamur. Omitto plures tales in Missali preces. Quibus Ecclesia post Communionem attribuit varios effectus ergo illos causant post Communionem. Imprudenter enim, vt ait Suarez, offerretur sacrificium, pro re obtinenda, quam nullo modo præstare posse. Cum ergo S. Ecclesia in ipso Missali, hoc sacrificium peractum, post absolutam Communionem sacerdotis & aliorum, qui in eo communicarunt, illud Deo offerat pro variis effectibus & gratis consequendis, dum adhuc manent species in stomacho, certum est, eas ad id conducere. Confirmo hoc ipsum alio sensu Ecclesie, approbantis sententiam S. Cyrilli Alexandrini lib. 4. in Ioannem capite 17. quam refert lectione 3. in 3. Noct. Octauæ Corporis Christi, dicentis, in Eucharistia Christum in nobis manentem, sedare sauentem membrorum nostrorum legem, pietatem corroborare, perturbationes animi extingueret, egrotos curare, collisos redintegrare, & ab omni nos erigere casu. Atqui non in solâ Communione Christus manet in nobis, sed etiam in speciebus in stomacho manentibus, ergo tunc quoque hos effectus operatur, præsertim, si accedat pij affectus eius, qui Communione facta refectus est, etiam si illi affectus non sint feruentiores, quam primi, vt bene docet Ioannes de Lugo Disputatione 12. de Eucharistia c. 2. Item, numero 54. Ideo merito S. Teresa monebat suas, vt cum Christo Domino in Eucharistia recepto, tam diu orando manerent, quam diu species panis à naturali calore consumpta non essent: nec sinerent sibi elabitam bonam opportunitatem cum eo manendi. Si enim